

Spm. nr. S 755

Til ministeren for ligestilling (18/11 03) af:

[Mette Frederiksen](#) (S):

»Vil ministeren redegøre for den danske opfølgning på Europaparlamentets nyligt vedtagne opfordring til alle medlemsstaterne om at træffe lovgivningsmæssige foranstaltninger for at øge kvinders repræsentation i politiske organer?«

Svar (28/11 03)

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg mener, det er meget vigtigt, at der kommer flere kvinder i de politiske organer, både herhjemme og i Europa-Parlamentet. Som det fremgår af gennemgangen af de formelle regler om valg, jf. Indenrigs- og Sundhedsministeriets bidrag, er lovgivningen indrettet sådan, at det er de opstillende parter, der afgør, hvilke kvinder og mænd, vælgerne har mulighed for at stemme på. De enkelte partier spiller derfor en væsentlig rolle i arbejdet med at øge kvinders repræsentation i politiske organer. Jeg vil derfor opfordre partierne til at opstille flere kvinder til Folketingsvalg, kommunalvalg og til valget til Europaparlamentet.

Jeg kan også oplyse, at jeg har iværksat et projekt, hvor det undersøges, hvorledes der kan komme flere kvinder i kommunalpolitik. I kommunalbestyrelserne er kvindeandelen kun på 28 %, medens den i Folketinget er på 38 %. Jeg har i sommeren 2003 spurgt de kommuner, der har flest kvinder i kommunalbestyrelsen, hvilke initiativer de har taget for at opnå dette. De indkomne svar er jeg nu ved at få uddybet ved en interviewrunde i ca. 30 kommuner.

Jeg tænker som afslutning på undersøgelsen og som optakt til det kommende kommunalvalg at udsende en række gode råd i form af en pjece til landets partiforeninger, om hvordan der kan komme flere kvinder i kommunalbestyrelserne.

Der er indhentet bidrag vedr. de formelle regler om valg fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, som har oplyst følgende:

»Valgsystemet på såvel nationalt som kommunalt niveau er forholdstalsvalg med mulighed for at stemme personligt på en bestemt kandidat. Vælgeren har således indflydelse på såvel, hvilket parti der opnår mandat, som hvilken kandidat for partiet der opnår valg.

Der er ingen bestemmelser i valglovgivningen, der tager sigte på at sikre kvinder en vis andel af pladserne på listerne over opstillede kandidater. Så vidt det er Indenrigs- og Sundhedsministeriet bekendt, er der ingen af partierne, der har vedtægtsbestemmelser om fordelingen af mænd og kvinder blandt de opstillede kandidater.

Spørgsmålet om indførelse af en kønskvotering med henblik på at sikre, at en vis andel af pladserne i Folketinget og i kommunalbestyrelser og amtsråd besættes af kvinder, har været behandlet af Indenrigsministeriets Valglovsudvalg, der afgav betænkning nr. 1084/1986 og betænkning nr. 1138/1988.

Af betænkning nr. 1084/1986, side 74 ff. fremgår bl.a., at Justitsministeriet har udtalt, at en ordning, hvorefter mandlige folketingskandidater, der har opnået det stemmetal, der er nødvendigt for at være valgt, skal vige til fordel for kvinder, der ikke har opnået valg, med henblik på at forøge antallet af kvinder i Folketinget, næppe vil kunne gennemføres inden for rammerne af grundloven.

Af betænkning nr. 1138/1988, side 77-78, fremgår bl.a., at det er udvalgets opfattelse, at det også i relation til kønskvotering for så vidt angår valg til kommunalbestyrelser og amtsråd bør være dem, der opstiller en kandidatliste, der afgør, om en sådan ordning bør tilstræbes.

Der er naturligvis intet i vejen for, at de enkelte partier indfører kønskvotering ved opstilling af kandidater til valget. Derefter er det imidlertid vælgerens stemmeafgivning og valgreglerne i øvrigt, der afgør, hvilke kandidater der rent faktisk bliver valgt.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan endvidere oplyse, at der ved udformningen af de gældende danske regler om vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer allerede før Europaparlamentets opfordring var taget initiativer med henblik på bl.a. en forbedret kønsmæssig sammensætning af de kommunale råd.

Reglerne i den kommunale styrelseslov om vederlæggelse af kommunalbestyrelsesmedlemmer m.fl. fik således deres nuværende udformning ved en ændring af styrelsesloven i 1995 (lov nr. 380 af 14. juni 1995), hvorved vederlæggelsen af kommunalbestyrelsesmedlemmer blev væsentligt forbedret, med virkning fra den 1. januar 1996.

Reglerne er til dels en udmøntning af anbefalingerne i betænkning nr. 1271/1994 om kommunalpolitikernes arbejdsvilkår og repræsentationen i de kommunale råd. I overensstemmelse med anbefalingerne i betænkningen er reglerne udformet med henblik på at sikre en mere rimelig og tidssvarende vederlæggelse af kommunalpolitikernes arbejde. Hensynet til familien og privatlivet samt hensynet til en forbedret kønssammensætning i kommunalbestyrelserne blev generelt inddraget og var væsentligt i forbindelse med det udvalgsarbejde, der lå forud for ændringen af reglerne om vederlæggelse.

Til kommunalbestyrelsesmedlemmer med et eller flere hjemmeboende børn under 10 år ydes således i overensstemmelse med udvalgets forslag et tillægsvederlag på 10.000 kr. (oktober 1997-niveau) om året. Det følger endvidere af bekendtgørelse nr. 584 af 9. juli 2002 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv (vederlagsbekendtgørelsen), at et kommunalbestyrelsesmedlem ved fravær p.g.a. graviditet, barsel og adoption bevarer sin ret til vederlag i indtil 9 måneder mod normalt 3 måneder.«